COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 20.11.2009
COM(2009) 633 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU, PARLAMENTUL EUROPEAN, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

ASUPRA IMPLEMENTĂRII LEGISLAȚIEI COMUNITARE ÎN MATERIE DE DEȘEURI

Directiva 2006/12/CE privind deșeurile,
Directiva 91/689/CEE privind deșeurile periculoase,
Directiva 75/439/CEE privind uleiurile uzate,
Directiva 86/278/CEE privind nămolurile de epurare,
Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje,
Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri și
Directiva 2002/96/CE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice

PENTRU PERIOADA 2004-2006

{SEC(2009)1586}

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU, PARLAMENTUL EUROPEAN, COMITETUL ECONOMIC ŞI SOCIAL EUROPEAN ŞI COMITETUL REGIUNILOR

ASUPRA IMPLEMENTĂRII LEGISLAŢIEI COMUNITARE ÎN MATERIE DE DEŞEURI
Directiva 2006/12/CE privind deşeurile,
Directiva 91/689/CEE privind deşeurile periculoase,
Directiva 75/439/CEE privind uleiurile uzate,
Directiva 86/278/CEE privind nămolurile de epurare,
Directiva 94/62/CE privind ambalajele şi deşeurile de ambalaje,
Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deşeuri şi
Directiva 2002/96/CE privind deşeurile de echipamente electrice şi electronice

PENTRU PERIOADA 2004-2006

{SEC(2009)1586}

1. INTRODUCERE

Prezentul raport are ca scop informarea celorlalte instituţii comunitare, a statelor membre şi a publicului cu privire la implementarea legislaţiei UE în materie de deşeuri în perioada 2004-2006. Raportul se referă la Directivele 2006/12/EC privind deşeurile, 91/689/EC privind deşeurile periculoase, 75/439/EEC privind uleiurile uzate, 86/278/EEC privind nămolurile de epurare, 94/62/EC privind ambalajele şi deşeurile de ambalaje, 1999/31/EC privind depozitele de deşeuri, 2002/96/EC privind deşeurile de echipamente electrice şi electronice şi 2000/53/EC privind vehiculele scoase din uz.

Raportul a fost întocmit în conformitate cu articolul 5 din Directiva 91/692/CEE de standardizare şi raţionalizare a rapoartelor privind aplicarea anumitor directive referitoare la mediu şi se bazează pe informaţii furnizate de statele membre, completate de concluziile altor studii şi statistici interne ale Comisiei. Mai multe informaţii sunt disponibile în rapoartele elaborate pentru Comisie şi publicate la: http://ec.europa.eu/environment/waste/reporting/index.htm.

Prezentul raport este completat de rapoarte separate asupra Regulamentului privind transporturile de deşeuri[1] şi asupra Directivei privind vehiculele scoase din uz[2]. Prin urmare, prezentul raport include doar scurte rezumate ale principalelor constatări din aceste rapoarte.

Detalii cu privire la implementarea unor dispoziţii specifice ale legislaţiei menţionate în titlu figurează într-o anexă la raport.

---

[1] Raportul Comisiei privind punerea în aplicare a Regulamentului privind transporturile de deşeuri, COM(2009) 282 final (http://ec.europa.eu/environment/waste/shipments/reports.htm).

[2] A se vedea: http://ec.europa.eu/environment/waste/elv_index.htm.

2. RAPORTAREA LA TIMP ŞI CALITATEA RAPORTĂRII

Disciplina de raportare a statelor membre necesită ameliorări, atât în privința rapoartelor de implementare trianuale, cât și în privința datelor anuale asupra progreselor înregistrate în atingerea obiectivelor. Pentru prezentul raport, 14 state membre nu au furnizat la timp toate rapoartele de implementare pe care trebuiau să le transmită. În ceea ce privește datele anuale privind reciclarea și recuperarea DEEE, VSU și ambalajelor, circa o treime din statele membre nu au răspuns la timp în 2006. În multe cazuri, răspunsurile primite erau incomplete, calitatea raportării fiind variată. Aceasta ar putea rezulta, într-o anumită măsură, din formularea uneori ambiguă a unora dintre întrebările din chestionarele privind implementarea, dar în multe cazuri statele membre au omis să răspundă la unele întrebări sau au furnizat răspunsuri neclare sau care puteau induce în eroare.

Pe baza rezultatelor prezentului raport, Comisia ar putea avea în vedere reformularea întrebărilor, astfel încât să fie mai specifice. De asemenea, metodologiile de raportare ale statelor membre diferă în cazul datelor anuale privind reciclarea și recuperarea, ceea ce ar putea necesita sporirea gradului de armonizare. Comisia a început să lucreze la acest aspect, în strânsă cooperare cu birourile de statistică și cu experții naționali.

3. DIRECTIVA 2006/12/CE PRIVIND DEȘEURILE

Cerințele, definițiile și principiile de bază referitoare la gestionarea deșeurilor în Comunitate sunt stabilite în Directiva 2006/12/CE privind deșeurile (Directiva-cadru privind deșeurile – DCD). Această directivă introduce o definiție a deșeurilor, obligă statele membre să instituie rețele adecvate de instalații de eliminare a deșeurilor, introduce o ierarhie de gestionare a deșeurilor care favorizează cu prioritate prevenirea producerii de deșeuri față de recuperarea acestora, eliminarea reprezentând ultima soluție. Directiva obligă statele membre să asigure faptul că deșeurile sunt recuperate sau eliminate fără a pune în pericol sănătatea umană sau mediul și interzice abandonarea, descărcarea sau eliminarea necontrolată a deșeurilor. De asemenea, impune statelor membre să întocmească planuri naționale de gestionare a deșeurilor (PGD) și introduce obligația de obținere a unei autorizații pentru manipularea deșeurilor.

În 2009 se aflau încă în curs, în legătură cu DCD, 11 cauze privind eșecul structural și generalizat de a soluționa problema descărcărilor ilegale de deșeuri, 10 cauze privind aplicarea necorespunzătoare, 4 cauze privind planificarea în domeniul deșeurilor și 3 cauze privind neconformitatea dispozițiilor de drept intern cu directiva.

Toate statele membre au confirmat transpunerea directivei în dreptul intern propriu. Cerințele de bază vizând asigurarea unei gestionări ecologice a deșeurilor au fost implementate în toate statele membre, deși în unele țări persistă încă probleme, în special legate de crearea de infrastructuri complete de gestionare a deșeurilor. În același timp, există diferențe enorme în ceea ce privește implementarea ierarhiei deșeurilor și a utilizării deșeurilor ca resursă.

Gradul de reciclare/recuperare variază atât în cazul deșeurilor în general, cât și în cazul diverselor fluxuri de deșeuri. Creșterea gradului de reciclare și recuperare în ultimii ani s-a datorat în parte implementării cerințelor directivelor privind reciclarea și în parte politicilor naționale de gestionare a deșeurilor (în cazul din urmă, pentru deșeurilor provenite de la construcții și demolări și pentru deșeurile biologice). Cu toate acestea, există încă un uriaș

potențial de reciclare care nu este folosit, ceea ce înseamnă că mai mult de jumătate din resursele existente conținute în deșeuri rămân complet neutilizate[3].

Până în prezent, politica de prevenire nu a fost eficientă, existând doar acțiuni limitate și punctuale luate de statele membre și aproape nicio politică la scară largă coerentă. Aceasta s-ar putea să se fi datorat faptului că, în vechea DCD, accentul pus pe prevenirea producerii de deșeuri era limitat; situația ar trebui să se schimbe odată cu intrarea în vigoare a cerințelor în acest sens ale directivei revizuite[4].

4. DIRECTIVA 91/689/CEE PRIVIND DEȘEURILE PERICULOASE

Directiva introduce o definiție precisă și uniformă a deșeurilor periculoase și vizează asigurarea unei gestionări ecologice a acestui flux de deșeuri. Se impun o serie de controale, pe lângă cele stabilite în DCD, privind gestionarea deșeurilor periculoase, inclusiv cerințe de trasabilitate, interzicerea amestecării deșeurilor periculoase cu alte deșeuri, obligația de notificare a Comisiei cu privire la deșeurile care prezintă proprietăți periculoase dar nu sunt clasificate ca atare.

În unele cazuri, răspunsurile primite din partea statelor membre au fost insuficient de precise pentru a putea concluziona dacă directiva a fost implementată sau nu în mod corespunzător. Există în special îndoieli cu privire la aplicarea interdicției de amestecare a deșeurilor și a scutirilor aferente de la această interdicție, precum și de la cerințele privind autorizarea. Câteva state membre nu au asigurat regularitatea inspecțiilor. De asemenea, există preocupări cu privire la cerințele de raportare pentru producători. A fost identificat un caz de lipsă a unor reguli clare de ambalare și etichetare a deșeurilor periculoase, care trebuie urmărit în continuare.

5. DIRECTIVA 75/439/CEE PRIVIND ELIMINAREA ULEIURILOR REZIDUALE

Scopul Directivei privind uleiurile uzate este să aproximeze legislația statelor membre și să creeze un sistem coerent pentru colectarea, tratarea, depozitarea și eliminarea uleiurilor uzate în scopul protejării mediului împotriva efectelor dăunătoare cauzate de scurgerea, depozitarea sau tratarea acestor uleiuri. Statele membre trebuie să instituie sisteme pentru înregistrarea, autorizarea și supravegherea activităților care presupun prelucrarea sau eliminarea uleiurilor uzate. Cea mai mare prioritate în ceea ce privește gestionarea uleiurilor uzate o are regenerarea, urmată de ardere, distrugere, depozitarea controlată sau eliminarea.

Directiva a fost transpusă de toate statele membre în dreptul intern propriu. Răspunsurile primite din partea statelor membre arată că s-au instituit mecanismele corespunzătoare de autorizare și control pentru a preveni producerea de efecte negative asupra mediului și sănătății din cauza gestionării uleiurilor uzate. Cu toate acestea, practicile de tratare au demonstrat că directiva nu a generat rezultatele preconizate în ceea ce privește promovarea regenerării uleiurilor uzate: în ciuda obligației legale de a promova regenerarea, arderea a reprezentat cea mai populară opțiune în cadrul UE. În fapt, Comisia a deschis o serie de proceduri privind încălcarea dreptului comunitar. Această tendință a fost analizată mai în

---

[3] *European Atlas of Secondary Raw Materials* (Atlasul european al materiilor prime secundare), 2004 Status Quo and Potentials, ianuarie 2008, Prognos.

[4] Directiva 2008/98/CE privind deșeurile, JO L 312, 22.11.2008, p. 3.

detaliu de Comisie, concluzia fiind că regenerarea nu este mai benefică din punct de vedere economic și al mediului decât arderea. Drept urmare, procedurile privind încălcarea dreptului comunitar aferente acestui aspect au fost retrase, iar DCD revizuită nu acordă o prioritate absolută regenerării însă, în același timp, permite țărilor care doresc să promoveze regenerarea să prevadă că uleiurile uzate ar trebui să fie tratate în continuare în acest mod.

6. DIRECTIVA 86/278/CEE PRIVIND NĂMOLURILE DE EPURARE

Directiva privind nămolurile de epurare a fost adoptată în urmă cu peste 20 de ani pentru a reglementa utilizarea corectă a nămolurilor de epurare în agricultură și pentru a preveni efectele dăunătoare ale acestora asupra solului, vegetației, animalelor și oamenilor.

Măsurile adoptate în statele membre și practicile de implementare descrise nu indică nicio problemă din punct de vedere al implementării. În același timp, există semne că domeniul de aplicare a directivei s-ar putea să fie prea limitat și că obiectivele acesteia s-ar putea să fie prea puțin ambițioase. De la adoptarea sa, mai multe state membre au prevăzut prin lege și au implementat valori limită mai stricte pentru metalele grele și au stabilit cerințe și pentru alți contaminanți. Evaluarea impactului pe care o realizează Comisia, aflată în curs, va evalua dacă sunt necesare măsuri mai stringente și va explora posibilitatea extinderii domeniului de aplicare a directivei la alte tipuri de nămoluri și la alte utilizări decât în agricultură.

7. DIRECTIVA 94/62/CE PRIVIND AMBALAJURILE ȘI DEȘEURILE DE AMBALAJE

Directiva privind ambalajele vizează armonizarea măsurilor luate la nivel național pentru a preveni sau reduce impactul ambalajelor și al deșeurilor de ambalaje asupra mediului și pentru a asigura funcționarea pieței interne. Directiva conține dispoziții referitoare la prevenirea, recuperarea și reciclarea deșeurilor de ambalaje și la reutilizarea ambalajelor. Ea stabilește obiective de reciclare și recuperare, obligă statele membre să introducă scheme de colectare a deșeurilor de ambalaje și introduce cerințe minime care trebuie îndeplinite de toate ambalajele pentru a putea fi introduse pe piața comunitară.

Directiva a fost transpusă în mod corect de toate statele membre, nivelul global al implementării sale fiind satisfăcător. În 2009 nu s-a deschis nicio procedură privind încălcarea dreptului comunitar.

Directiva a generat efecte pozitive pentru mediu, datorate ratelor constante de reciclare și recuperare a deșeurilor de ambalaje[5]. În perioada de raportare 2004-2006, volumul de deșeuri de ambalaje generate a fost în creștere (o parte a acestei creșteri datorându-se extinderii UE în 2004), în timp ce ratele de reciclare și recuperare au rămas constante, înregistrând doar o ușoară descreștere globală. În 2006, opt state membre nu și-au îndeplinit unul sau mai multe dintre obiectivele de reciclare/recuperare pe care trebuiau să le îndeplinească. La nivelul întregii UE s-au implementat scheme de colectare separată a deșeurilor de ambalaje, deși cu grade diferite de eficiență, iar conștientizarea de către consumatori a nevoii de a gestiona în mod ecologic ambalajele și deșeurile de ambalaje s-a aflat în centrul preocupărilor tuturor statelor membre. Implementarea și aplicarea în practică a cerințelor esențiale a fost însă pusă

[5] A se vedea: Raportul din 2006 al Comisiei privind punerea în aplicare a Directivei 94/62/CE, SEC(2006) 1579, http://ec.europa.eu/environment/waste/packaging/report.htm.

sub semnul întrebării de unele părți interesate, ceea ce a determinat Comisia să realizeze o analiză mai amănunțită a acestui aspect.

În privința impactului directivei asupra pieței interne, în ultimii ani au avut loc dezbateri de ordin juridic între Comisie și statele membre cu privire la compatibilitatea cu normele pieței interne a măsurilor luate la nivel național pentru reducerea impactului ambalajelor pentru băuturi asupra mediului și a volumului de deșeuri generate de acestea. Cu toate că scopul lor general este adesea justificat din considerente de mediu, anumite măsuri luate la nivel național depășesc ceea ce este necesar și riscă să împiedice în mod disproporționat utilizarea și comercializarea băuturilor și ambalajelor aferente. Ca inițiativă pentru prevenirea altor probleme de piață internă și reducerea numărului de dezbateri de ordin juridic cu statele membre, Comisia a adoptat o Comunicare privind „Ambalarea băuturilor, sisteme de garanție și libera circulație a mărfurilor" care prezintă pe scurt soluțiile găsite și dezvoltate până la acea dată[6].

8. DIRECTIVA 1999/31/CE PRIVIND DEPOZITELE DE DEȘEURI

Directiva privind depozitele de deșeuri are ca scop prevenirea sau reducerea efectelor adverse ale depozitelor de deșeuri asupra mediului, în special în ceea ce privește apele de suprafață, apele subterane, solul, aerul și sănătatea umană. Directiva stabilește cerințe tehnice stricte pentru amplasamentele de depozitare a deșeurilor și cerințe specifice pentru acceptarea deșeurilor în aceste amplasamente și introduce o clasificare a depozitelor în funcție de deșeurile pe care urmează să le conțină. Directiva obligă statele membre să asigure faptul că autoritățile naționale competente eliberează autorizațiile necesare pentru operarea amplasamentelor. Una dintre dispozițiile esențiale cuprinde obiective referitoare la reducerea treptată a volumului de deșeuri municipale biodegradabile trimise la depozitele de deșeuri, în scopul scăderii emisiilor de metan, obiective cuplate cu cerințe tehnice privind captarea și tratarea gazelor de depozit.

Implementarea în practică a Directivei privind depozitele de deșeuri este în continuare foarte nesatisfăcătoare, fiind necesare eforturi considerabile de ameliorare. La zece ani de la adoptarea directivei, nu toate statele membre au raportat transpunerea și implementarea tuturor dispozițiilor acesteia, iar Comisia continuă să deschidă împotriva statelor membre un număr considerabil de proceduri de încălcare a dreptului comunitar din cauza transpunerii sau implementării necorespunzătoare a acestui act legislativ.

Comisia primește zilnic un mare număr de plângeri referitoare la depozite ilegale de deșeuri care nu dețin autorizațiile impuse de legislația UE în domeniul deșeurilor și provoacă efecte adverse serioase asupra mediului, precum și riscuri pentru sănătatea umană. Aceste plângeri au demonstrat faptul că într-o mare parte a UE există deficiențe semnificative de implementare cu caracter general și persistent. În cazurile observate, statele membre au tolerat deseori și vreme îndelungată deficiențe serioase, fără a se asigura că activitățile ilegale sunt stopate și sancționate[7]. Un mare număr de depozite de deșeuri nu respectă cerințele directivei și există un risc real ca marea majoritate a statelor membre să nu își îndeplinească până la termenul limită de 16 iulie 2009 obligația de a asigura că toate depozitele de deșeuri sub

---

[6] JO C 107, 9.5.2009, p.1 (a se vedea: http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/deposit_systems_en.htm).

[7] A se vedea: Document de lucru al serviciilor Comisiei cu privire la punerea în aplicare a legislației comunitare privind mediul, SEC(2008) 2876, 18.11.2008, p. 12.

standarde care existau înainte de introducerea directivei respectă cerințele acesteia (cu excepția cazului în care există derogări specifice). Doar nouă state membre au raportat îndeplinirea obiectivelor pe 2006 privind reducerea volumului de deșeuri municipale biodegradabile trimise la depozitele de deșeuri, iar gradul de captare a gazelor de depozit apare ca insuficient.

Problema pare a fi în special acută în statele UE-10, în care depozitarea deșeurilor rămâne opțiunea predominantă, deoarece nu există alte infrastructuri de gestionare a acestora. În ciuda unui progres rapid înregistrat în aceste țări în ceea ce privește închiderea depozitelor care sunt sub standarde, trebuie să se intensifice eforturile pentru asigurarea unei conformități depline.

În 2009, împotriva statelor membre se aflau în curs 13 cauze privind neconformitatea și 11 cauze privind aplicarea necorespunzătoare legate de Directiva privind depozitele de deșeuri. Ca răspuns la aceste eșecuri de ordin sistemic ale statelor membre de a implementa în mod corespunzător legislația UE în domeniul deșeurilor, Comisia a adoptat o abordare strategică. S-au lansat așa-numite proceduri de încălcare „orizontale" și cauze judiciare privind lipsa de infrastructuri naționale și de măsuri eficace de aplicare. Un mare număr de cauze individuale a fost utilizat în scopuri ilustrative. Această abordare permite rezolvarea problemelor în mai multe locuri decât dacă s-ar fi acționat doar în ceea ce privește depozitele de deșeuri individuale.

9. DIRECTIVA 2002/96/CE PRIVIND DEȘEURILE DE ECHIPAMENTE ELECTRICE ȘI ELECTRONICE

Volumul de deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE) din UE este estimat în prezent la 8,3-9,1 milioane tone pe an, urmând să crească la aproape 12,3 milioane tone până în 2020, conform unor estimări recente. DEEE trebuie gestionate în mod controlat, din cauza cantităților și a caracterului deseori periculos al acestor deșeuri, dar si pentru că acestea conțin resurse valoroase. Directiva DEEE are ca scop reducerea impactului pe care îl are asupra mediului eliminarea deșeurilor din acest flux, precum și optimizarea colectării, reutilizării, reciclării și recuperării acestora la înalte standarde de mediu și de sănătate. Principalii parteneri comerciali ai UE au urmat exemplul european și au adoptate legislații similare (de exemplu, China, Coreea, Japonia, unele state din SUA).

În ciuda existenței directivei, doar o treime din deșeurile electrice și electronice din Comunitate sunt raportate ca fiind tratate în mod corespunzător. Celelalte două treimi ajung în depozite de deșeuri și, posibil, în amplasamente de tratare sub standarde din UE sau din afara acesteia. Comerțul ilegal cu deșeuri electrice și electronice către țări din afara UE continuă să fie o practică răspândită. Produsele tratate în mod neadecvat generează mari riscuri pentru mediu și pentru sănătate. Obiectivul de colectare de 4 kg pe persoană pe an nu reflectă în mod corespunzător situația din fiecare stat membru în parte și nu a fost atins de cinci state membre în 2006 (alte două nu au raportat nimic). Doar cinci state membre au îndeplinit toate cele zece obiective de reciclare aplicabile, iar cele patru obiective de recuperare au fost îndeplinite doar de patru state membre. În 2009 se aflau în curs, împotriva a 14 state membre, cauze legate de neconformitatea cu Directiva DEEE și, de asemenea, o cauză legată de neraportare, împotriva unui stat membru. De asemenea, se aflau în curs opt proceduri privind încălcarea dreptului comunitar pentru neconformitate cu Directiva RoHS conexă.

În decembrie 2008, Comisia Europeană a propus reformarea Directivei DEEE pentru a rezolva unele dintre deficiențele de implementare constatate, pentru a aborda problema

creșterii rapide a fluxului de deșeuri de astfel de produse și pentru a consolida aplicabilitatea acestui act legislativ.

10. DIRECTIVA 2000/53/CE PRIVIND VEHICULELE SCOASE DIN UZ

Directiva 2000/53/CE privind vehiculele scoase din uz (Directiva VSU)[8] are ca scop prevenirea producerii de deșeuri de la vehicule și sporirea gradului de reutilizare, reciclare și alte forme de recuperare a vehiculelor scoase din uz și a componentelor acestora. Această directivă stabilește cerințe de tratare și promovează proiectarea de vehicule care să poată fi ușor reciclate în viitor. Detaliile privind implementarea acestei directive sunt precizate într-un raport separat al Comisiei.

Statele membre au raportat un nivel destul de bun de implementare la nivel formal. Toate statele membre au adoptat dispoziții de transpunere a directivei și au luat măsuri de instituire a sistemelor de gestionare a deșeurilor, astfel cum sunt impuse de legislație, însă unele dintre dispozițiile directivei nu au fost transpuse încă integral sau corect.

În ceea ce privește aplicarea în practică a dispozițiilor legale, statele membre au putut furniza mai multe informații decât pentru perioada de raportare anterioară, dar rămâne dificil de evaluat, pe baza rapoartelor naționale, modul în care funcționează în practică sistemele de gestionare a vehiculelor scoase din uz. Numărul în continuare mare de proceduri privind încălcarea dreptului comunitar deschise de Comisie sugerează că implementarea în practică lasă de dorit: în 2009 se aflau în curs nouă cauze privind neconformitatea cu directiva, inclusiv referitor la definiții și principii cheie (de exemplu, definiția unui vehicul scos din uz sau obligația de a trimite vehiculele scoase din uz la instalații de tratare autorizate). Șase proceduri privind încălcarea dreptului comunitar au fost, de asemenea, deschise în legătură cu neraportarea de către statele membre cu privire la implementare.

În 2008 s-au raportat pentru prima dată nivelurile de reutilizare, reciclare și recuperare atinse în 2006. Din cele 25 de rapoarte primite de Comisie rezultă că, în 2006, 19 state membre au atins obiectivul de reutilizare/reciclare de 80 %, în timp ce doar 13 au atins obiectivul de reutilizare/recuperare de 85 %[9] - rezultat care nu este satisfăcător. Comisia a cerut în scris statelor membre care nu au atins obiectivele explicații cu privire la motivele acestui eșec.

11. REGULAMENTUL (CEE) NR. 259/93 AL CONSILIULUI PRIVIND TRANSPORTURILE DE DEȘEURI

Regulamentul (CEE) nr. 259/93 al Consiliului privind transporturile de deșeuri (RTD) implementează în legislația comunitară Convenția din 1989 de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora. Acest regulament organizează supravegherea și controlul transporturilor de deșeuri în Comunitate și în afara acesteia astfel încât să permită Comunității ca ansamblu să își elimine deșeurile și, de asemenea, să permită fiecărui stat membru în parte să progreseze în direcția atingerii acestui obiectiv, ținând seama de circumstanțele geografice și de nevoia de instalații specializate pentru anumite tipuri de deșeuri. Obligațiile de raportare în temeiul Convenției de la Basel și

[8] JO L 269, 21.10.2000, p. 34.

[9] A se vedea: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/waste/data/wastestreams/elvs.

al RTD se referă la transporturile de deșeuri periculoase (deocamdată, deșeurile incluse în „lista verde” nu fac obiectul unei raportări obligatorii).

În iunie 2009, Comisia a adoptat un raport privind producerea, tratarea și transportul transfrontalier de deșeuri periculoase și de alte deșeuri în statele membre pentru perioada 2001-2006, care arată că:

- volumul de deșeuri periculoase generat de UE-15 a înregistrat o creștere de 22 % în perioada de raportare 2001-2005 (adică o creștere de circa 4 % pe an), în timp ce volumul generat de UE-25 nu a prezentat vreo tendință deosebită;

- transporturile de deșeuri periculoase din sau către UE-15 s-au dublat în 2005, atingând nivelurile de 5,4 și, respectiv, 3,5 milioane tone;

- în jur de 85 % (40 milioane tone) din deșeurile periculoase au fost transportate în scopul recuperării;

- 95 % dintre deșeurile transportate către UE-15 proveneau din țări din UE-25 și AELS, în timp ce doar 1 % proveneau din țări care nu făceau parte din OCDE;

- în 2005, un procent estimativ de 90% din deșeurile periculoase ale Comunității erau tratate în țara de origine;

- aproximativ 90 % din deșeurile periculoase transportate au rămas în UE-15, în timp ce 98 % din transporturile provenind din UE-15 în această perioadă au avut ca destinație țări din UE-25 și AELS.

Mai multe detalii cu privire la implementarea acestui act legislativ pot fi găsite în raportul Comisiei disponibil la: http://ec.europa.eu/environment/waste/shipments/reports.htm.

Din păcate, raportarea cu privire la incidente/accidente și/sau transporturi ilegale a fost, cu câteva excepții, neadecvată, neclară și, se presupune, nerealistă. Acesta este un aspect important care trebuie să fie îmbunătățit în viitor, dat fiind că un număr considerabil de transporturi ilegale este notificat Comisiei în fiecare an, în special în ceea ce privește deșeurile de echipamente electrice și electronice și vehiculele scoase din uz.

12. MĂSURI ALE COMISIEI PENTRU AMELIORAREA IMPLEMENTĂRII

În 2006, sectorul mediului a reprezentat circa o cincime din numărul total al cauzelor deschise privind cazuri de neconformitate cu legislația comunitară examinate de către Comisie și rămâne sectorul cu cel mai mare număr de cauze deschise. Domeniul mediului reprezintă circa 10 % din toate întrebările parlamentare adresate Comisiei Europene și rămâne principalul subiect în 35 % din petițiile tratate de Comisia pentru petiții. Peste 20 % din toate cauzele deschise privind încălcarea dreptului comunitar în domeniul mediului sunt legate de legislația în materie de deșeuri.

Stadiul în mare parte nesatisfăcător al implementării legislației comunitare în materie de deșeuri, inclusiv lacune persistente de implementare, au determinat Comisia să acorde o mai mare atenție acestui aspect și să lanseze o serie de acțiuni care au ca scop să ajute la ameliorarea situației.

Se realizează în mod regulat verificări ale conformității, iar cauze privind încălcarea dreptului comunitar în materie de deșeuri continuă să fie deschise, de asemenea, în mod regulat. Noua abordare „orizontală” a Comisiei față de multiplele cauze privind încălcarea dreptului comunitar legate de Directiva privind depozitele de deșeuri ar trebui să permită soluționarea unei game mai largi de cauze în cadrul fiecărei proceduri și, astfel, să accelereze rezolvarea pe cale judiciară. Comisia primește regulat un mare număr de plângeri, petiții și scrisori de la cetățeni, de la ONG-uri și de la alte instituții ale UE, care constituie o sursă prețioasă de informații cu privire la situația reală a implementării legislației în materie de deșeuri. Informațiile din aceste surse sunt verificate prin corespondența dintre Comisie și statele membre, Comisia solicitând informații suplimentare sau aducând problemele la cunoștința autorităților naționale.

Comisia organizează în mod regulat reuniuni cu statele membre și cu părțile interesate, la diverse niveluri, inclusiv reunirea de experți naționali în cadrul Comitetului pentru adaptarea la progresul tehnic, reuniuni la nivel înalt ale directorilor de mediu, multiple reuniuni ad-hoc ale experților și consultări frecvente cu părțile interesate. Aceste reuniuni, în număr de 20-30 pe an, permit schimburi de bune practici, dezbaterea aspectelor legate de implementare și clarificarea legislației. Comisia a adoptat o serie de măsuri privind implementarea (decizii de comitologie) prin care clarifica legislația și documente orientative cu caracter neobligatoriu, inclusiv cu privire la DEEE, VSU, baterii și DCD. Se oferă în mod regulat interpretare juridică și, dacă este necesar, legislația este revizuită pentru a fi adusă la zi în funcție de progresele din domeniul gestionării deșeurilor (de exemplu revizuirea DCD, a Regulamentului privind transporturile de deșeuri, a listei de deșeuri, a obiectivelor pentru VSU și a Directivelor DEEE și RoHS).

Începând cu 2007, Comisia a luat măsuri suplimentare pentru a ameliora implementarea, lansând o serie de acțiuni de promovare a conformității, inclusiv 36 de evenimente de sporire a gradului de conștientizare și de schimb de informații, documente orientative pentru statele membre cu privire la un număr de aspecte cheie legate de legislația comunitară în materie de deșeuri, acțiuni de aplicare și activități de inspecție comune în statele membre, în strânsă cooperare cu IMPEL, realizarea unei faze pilot a unui serviciu de asistență pentru implementarea legislației comunitare în materie de deșeuri. Reuniunile cu statele membre și cu părțile interesate au continuat. În prezent se realizează studii suplimentare pentru a explora moduri optime de soluționare a problemelor de implementare în viitor, inclusiv un studiu de fezabilitate cu privire la instituirea unui organism european de monitorizare și asistență pentru implementarea legislației în materie de deșeuri.

13. CONCLUZII

Deși legislația Comunitară este transpusă destul de bine în dreptul intern al statelor membre, cu toate că uneori cu întârzieri semnificative, în lipsa unei aplicări adecvate apar deficiențe generalizate de atingere în practică a obiectivelor de protecție a mediului convenite. Implementarea și aplicarea „în realitate” a legislației în materie de deșeuri în perioada de raportare 2004-2006 au rămas nesatisfăcătoare în multe privințe. Aceasta confirmă observațiile anterioare care duseseră deja la intensificarea de către Comisie a eforturilor sale de asistare a statelor membre pentru realizarea unei mai bune implementări. În același timp, calitatea informațiilor furnizate indică necesitatea unor informații mai bune, cum ar fi, de exemplu, sub forma unor indicatori de monitorizare public disponibili care ar putea facilita o analizare mai în amănunțime a situației implementării, eficacității și eficienței legislației în materie de deșeuri, în concordanță cu politica Comisiei pentru o mai bună reglementare.

După cum a fost demonstrat de un mare număr de cauze referitoare la încălcarea dreptului comunitar, situația implementării în practică rămâne problematică în cazul Directivei-cadru privind deșeurile, al Directivei privind depozitele de deșeuri și al Regulamentului privind transporturile de deșeuri, fiind necesare eforturi coordonate pentru a se ajunge la o situație conformă cu legislația. Sunt necesare acțiuni pentru soluționarea deficiențelor semnificative constatate în ceea ce privește infrastructura de gestionare a deșeurilor, precum și pentru soluționarea problemei legate de existența multor depozite ilegale de deșeuri într-un număr considerabil de state membre și a multe transporturi ilegale de deșeuri, în principal deșeuri electronice și vehicule scoase din uz. În special, este recomandabil ca, împreună cu Comisia, statele membre și IMPEL să își intensifice acțiunile în vederea rezolvării lacunelor de implementare a Directivei privind depozitele de deșeuri. De asemenea, în diverse state membre, rezultatele Directivelor privind DEEE, ambalajele și VSU rămân cu mult sub obiectivele convenite cu caracter obligatoriu și continuă să fie deschise numeroase cauze privind încălcarea dreptului comunitar.

Cu toate că în unele state membre s-au înregistrat progrese, în multe țări sunt necesare eforturi uriașe de implementare. Unele dintre problemele raportate sunt în special aceleași în țări care au aderat la Comunitate în 2004, în care 90 % din deșeuri continuă să fie depozitate. Trebuie intensificate eforturile în direcția alinierii infrastructurii de gestionare a deșeurilor la cerințele legislației comunitare, inclusiv pentru crearea de sisteme separate de colectare pentru diferitele fluxuri de deșeuri, educarea cetățenilor, investiții în pretratarea deșeurilor înainte de eliminarea finală a acestora. Aceste eforturi sunt de o importanță capitală pentru ca litera legii să poată proteja efectiv mediul și sănătatea umană.